

Česká meteorologická společnost

Informační VĚSTNÍK

číslo 2/2020 (104)

prosinec 2020

Vážení členové a příznivci České meteorologické společnosti,

Dovolu mi, abych vám v této poněkud nevyočitatelné době hned na úvod našeho úvodníku popřál pokud možno co nejklidnější prožití vánočních svátků, pohodu i spokojenost v jejich průběhu a do nového roku hodně štěstí, zdraví a úspěchů v osobním i pracovním životě.

Standardní ruch konce pracovních dní odcházejícího roku 2020 je umocněn nejen současnou situací, ale i celým průběhem tohoto roku, který podstatným způsobem narušil řadu pracovních plánů a zkomplikoval plnění nejrůznějších úkolů. Současná situace nedává příliš příznivé vyhlídky ani do začátku roku přicházejícího, nicméně snad můžeme doufat, že se v průběhu r. 2021 s použitím připravených vakcín situace dostane pod kontrolu a naše životy i práce se dostanou zpět do normálnějších kolejí. Totéž samozřejmě přejme i naší Společnosti.

Před rokem jsem psal, že tento rok bude v životě naší Společnosti poněkud významnější, a to kvůli volbám do výborů poboček i do Hlavního výboru. Ty se nakonec realizovaly, i když s velkým zpožděním v důsledku všech okolností vývoje pandemie v průběhu roku, takže očekávání lze vkládat až do roku příštího. Nicméně můžeme konstatovat, že se Hlavní výbor poněkud obměnil a že se mu v novém složení bude lépe dařit ovlivňovat a podněcovat dění ve Společnosti, což může přitáhnout i mladší krev k našim aktivitám či další iniciativu a časové možnosti. Podařilo se najít velmi kvalifikovanou náhradu za odstupujícího hospodáře Společnosti Petra Skaláka, novou hospodářkou se stala Lucie Pokorná, která již „úřad“ převzala.

Situace kolem COVID-19 ale měla i pozitivní vliv. Postrčila nás k dlouho diskutované možnosti vedení seminářů on-line nebo eventuálně k jejich záznamu a zveřejnění. Uvnitř čísla se můžete dozvědět podrobnosti, včetně příznivých okolností k nákupu potřebné techniky. Jsem zvědav, jestli se najdou dobrovolníci, kteří si vezmou technickou stránku věci na starost. Mimochodem, jeden pozitivní odborný aspekt situace spojený s omezováním průmyslových aktivit i dopravy lze vidět v možnosti validace modelových experimentů, a tedy modelů především kvality ovzduší, i dalších studií rozptylu atmosférických příměsí, pro které tato opatření poskytují příslušné experimentální podmínky. Že přitom klesly emise skleníkových plynů je sice pěkné, ale existují podložené obavy, že to bude pouze dočasné, i když zaznívá volání po využití příležitosti k nastartování cesty k omezování emisí. Jeden negativní důsledek, který se toho týká, je odložení COP26, která se měla konat v Glasgow a od které si účastníci FCCC slibovali, že by mohla přinést zpřísnění závazků z Paříže. Na této konferenci mělo dojít k připomenutí pětiletého

tého výročí Pařížské dohody a prvnímu hodnocení vývoje plánovanému v pravidelných pětiletých cyklech, nakonec k připomenutí výročí došlo v rámci on-line setkání řady předních reprezentantů zúčastněných států.

Stesky nad začátkem letošní zimy mají opět svoje místo, i když s ohledem na protiepidemická opatření na horách vlastně ani o nic nejde. Po Štědrém dnu to sice vypadá na zajímavé ochlazení, ale je otázka, jak dlouho to vydrží, i když nějaký prostor k zasněžování to poskytne. Léto bylo, jak nám ukázal k. Michal Žák v on-line semináři, spíše normální, tedy vlastně ne moc teplé, zvláště ve srovnání s několika posledními lety, a přineslo i docela dost srážek, což půda po předchozím dlouhém období such potřebovala.

Informace uvnitř čísla jsou tentokrát velmi poznamenány okolnostmi pandemie COVID-19 a protiepidemickými opatřeními. To vedlo ke zrušení výroční konference, kde přišlo vněvíc úsilí členů z ústecké pobočky ČHMÚ při její organizaci, zvláště patří naše poděkování k. Dáše Richterové. Přednášková činnost poboček byla rovněž paralyzována, muselo dojít k odsunutí Valného shromáždění, to jsou ty nejdůležitější problémy, s kterými jsme se v této souvislosti potýkali.

Vážení členové a příznivci meteorologie, těšme se, že v příštím roce nakonec tyto problémy pomínou a my se budeme moci vrátit k normálnímu fungování a k rozvíjení nových možností, ke kterým jsme se pod tlakem okolností dostali. Za výbor ČMeS vám k tomu přeji hodně štěstí a úspěchů a k nadcházejícím vánočním svátkům ještě jednou pohodu a klid.

Tomáš Halenka

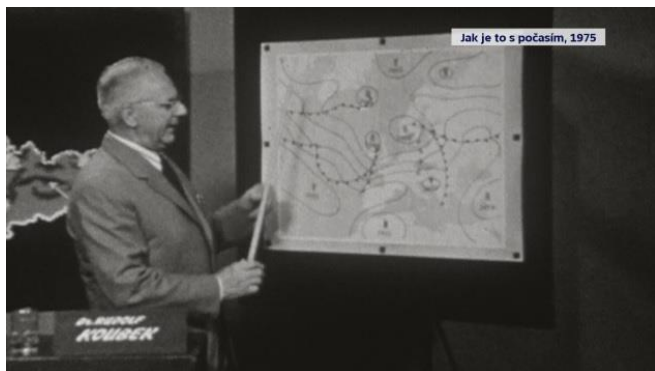
Připravujeme:

Seminář ČMeS 2021 jako odložený z letošního roku, tedy na stejné téma: Kvalita ovzduší – minulost, současné aspekty a budoucí vývoj, tradičně tři dny, předběžně v týdnu 21-25. září 2021, směřováno znovu do Loun, pokud to půjde, s plánovanou možností exkurze na observatoř Tušimice

60 let meteorologů v televizích v Česku, aneb sv. Petra nahradili odborníci

V příštím roce oslaví „televizní meteorologie“ kulaté výročí. V únoru roku 1961 odvysílal dr. Rudolf Koubek svou první relaci „Jaké bude počasí?“ Nejdřív ji vysílal jednou týdně sám, ale později přišel požadavek na častější vysílání zpráv o počasí, a tak „televizních meteorologů“ přibývalo. Rozšiřovalo se také postupně spektrum informací, které se v před-

povědi objevovaly. Pro diváky bylo asi nejatraktivnější zobrazování družicových snímků oblačnosti koncem 70. let 20. století. Zásadní změnou pak vysílání prošlo 33 let po dr. Koubkovi: meteorologové se stali přímo členy týmu redakce zpravodajství. Počasí prošlo digitalizací a podklady začaly tvořit už jen počítačové obrazy. O počasí od té doby vznikla celá řada dalších pořadů a Česká televize ohlédnutí za nimi věnuje příští rok několik připomínek.

Dr. Koubek prezentuje povětrnostní mapu. Zdroj: ČT

Za zmínku stojí i počáteční fáze vstupu předpovědi počasí na televizní obrazovky. Dnes už si ji pamatuje jen málokdo: obrázkové předpovědi se sv. Petrem. Na jejich pozadí předčítali ve zprávách předpověď počasí televizní hlasatelé. Obrázky do té doby připravoval malíř Josef Klika. Skoro denně nosil do československé televize obrázky s postavou sv. Petra k předpovědím počasí. Občas se ale nedostavil, a tak redaktorům zpravodajské směny nezbylo než vyhledat v archivu starší obrázky a opatřit je novým textem.

Sv. Petr k informacím o počasí. Zdroj: ČT

Tatána Míková

Neuskutečněná výroční konference ČMeS 2020

Výroční seminář ČMeS 2020 se měl tradičně uskutečnit v druhé polovině září, tedy konkrétně ve dnech 22.-24. září 2020, a to v městském prostředí historického centra města

Louny, v hotelu Union v renesančním stylu (<https://hotel-union.cz/>). Tradiční měla být i jeho třídenní forma, na rozdíl od nového uspořádání programu, které doznalo značných inovací s cílem tematicky zatraktivnit celou akci a umožnit návštěvu širšímu okruhu zájemců s variantou i eventuálního kratšího pobytu. Nový formát tak nabízel tři okruhy: 1) Specializovaná sekce; 2) Co je nového v oboru; a 3) Odborná exkurze.

Bohužel, ze známých důvodů zatím zůstalo pouze u plánů, které se nepodařilo plně ověřit, i když počet přihlášených příspěvků i účastníků nebyl špatný. Na druhou stranu, s ohledem na rušení ostatních mezinárodních akcí v důsledku dlouhodobých omezení zahraničního cestování, by se dal očekávat i vyšší počet účastníků, nicméně poněkud menší kapacita hotelu byla naplněna a alespoň nebylo nutné štěpit při přípravě ubytování do více zařízení. V době přijímání přihlášek příspěvků i účastníků, a to ještě i v prodlouženém termínu, se zdálo, že po příznivém vývoji po první vlně pandemie COVID-19 nebude uskutečnění akce nic bránit, ale vzestup počtu nakažených v září nakonec konání akce znemožnil a vedl k jejímu zrušení týden před vlastním konáním.

Vedle hrozby zintenzivnění přijímaných protiepidemických opatření bylo nutno zohlednit i finální rozhodnutí vedení ČHMÚ o fyzické neúčasti zaměstnanců ČHMÚ na výroční konferenci z preventivních důvodů, které jsme již předem diskutovali a chápali. S ohledem na epidemickou situaci se nabízelo, že pro zabezpečení chodu pracovišť kritické infrastruktury je třeba na pracovištích ČHMÚ přijmout podobná preventivní opatření zamezující širokým kontaktům, a pořádání takové akce bez účastníků z ČHMÚ (46 z celkových 68 původně přihlášených) by bylo samoúčelné. Diskutovali jsme i překlopení akce do on-line módu, ale takhle na poslední chvíli to nebylo reálné, navíc jsou osobní setkání významným aspektem pořádání těchto našich setkání, takže jsme se celkem jednoduše shodli na zrušení akce. Situaci nám výrazně ulehčilo to, že ještě v té době nenaběhly žádné náklady s akcí spojené. Samozřejmě, bylo otázkou, zda se bude jednat o zrušení skutečně bez náhrady, zda eventuálně výhledově akci do on-line módu nepřeklopit či výroční konferenci odložit na příští rok, což je v tuto chvíli asi nejvýznamnější varianta, jak jste si mohli všimnout na titulní straně, samozřejmě pokud situace dovolí.

Změny formátu i podrobnější popis jednotlivých okruhů a jejich náplně byl již v minulém vydání Věstníku diskutován, stejně jako předběžný program složený z přihlášených i plánovaných příspěvků. Přesto zde finální seznam sekcí a příspěvků uvádíme jako připomínku, co mělo být prezentováno a rozebíráno v rámci jednotlivých okruhů, rovněž doufáme, že to bude připomínka autorům, aby s danými tématy přišli i příští rok, pokud se záměr fyzické realizace uskuteční a dané téma neztratí na aktuálnosti, eventuálně nabídli příslušný příspěvek do seminářů poboček či případných on-line seminářů.

1. blok: Kvalita ovzduší – minulost, současné aspekty a budoucí vývoj

Adriana Šindelářová (ČHMÚ): Nové nástroje terénního měření ČHMÚ určeného pro datovou podporu hodnotících a rozhodovacích procesů v oboru kvality ovzduší

Adéla Svejková (ČHMÚ): Vliv nouzového stavu na jaře 2020 na kvalitu ovzduší
 Pavel Jůza (ČHMÚ): Třicet let vyhodnocování rozptylových podmínek v severozápadních Čechách
 Ondřej Vlček (ČHMÚ): Kvalita ovzduší v roce 2023 s ohledem na očekávané změny emisí z lokálního vytápění na území České republiky, Slezského a Małopolského vojvodství a Slovenské republiky
 Josef Keder (ČHMÚ): Sledování stabilní mezní vrstvy atmosféry přístrojovým komplexem Observatoře Tušimice
 Petra Bauerová (ČHMÚ): Porovnání výšek PBL měřených distančními metodami a vypočítaných modelem ALADIN
 Jáchym Brzezina (ČHMÚ): Nová aplikace pro práci s daty z modelu ALADIN – ventilační index, meteorologické parametry
 Vladimíra Volná (ČHMÚ): Aplikace „zpečně trajektorie“ a její využití při řešení problematiky kvality ovzduší
 Radim Seibert (ČHMÚ): Využití meteorologických parametrů při identifikaci zdrojů znečištění ovzduší pomocí modelu PMF
 Naděžda Zíková (ÚCHP AV ČR): Aktivace atmosférického aerosolu při mlze a nízké oblačnosti
 Gražyna Knozová (ČHMÚ): Srážkový režim v aglomeraci města Brna v kontextu znečištění ovzduší pevnými částicemi
 Helena Plachá (ČHMÚ): Novinky v měření PAH a dalších markerů pro identifikaci zdrojů a měřicí síť UTP

2. blok:

Open data v české meteorologii

Libor Černíkovský (ČHMÚ): Otevřená data ČHMÚ v souvislostech
 Milan Šálek (Amper Meteo): Open data v meteorologii - příležitost nebo hrozba?
 Panelová diskuse (další panelisté Petr Štěpánek, Radim Tolasz)

Monitoring sucha – porovnání produktů:

Jan Daňhelka (ČHMÚ): Sucho z perspektivy hydrologické - legislativní aspekty, možnosti hodnocení a co stále nevíme.
 Martin Možný (ČHMÚ): Hodnocení meteorologického a půdního sucha v ČHMÚ
 Adam Vizina (VÚV TGM): HAMR – systém pro zvládání sucha
 Panelová diskuse

3. blok:

Prezentace aktuálních vědeckých výsledků

Lenka Hájková (ČHMÚ): Nové biometeorologické předpovědi ČHMÚ
 Tomáš Halenka (KFA MFF UK): Projekt URBI PRAGENSI - urbanizace předpovědi počasí, kvality ovzduší a scénářů klimatické změny pro Prahu
 Radan Huth (PřF UK): Dálkové vazby - hlavní stavební kameny atmosférické cirkulace
 Marek Kašpar (ÚFA AV ČR): Prostorová variabilita průběhů subdenních srážek v ČR
 Alena Kamínková (ČHMÚ): Využití ansámblových meteorologických vstupů pro výpočet hydrologických předpovědí na RPP ČHMÚ Ostrava
 Eva Plavcová (ÚFA AV ČR): Nebezpečné zimní počasí ve výstupech klimatických modelů

Lucie Pokorná (ÚFA AV ČR): Roční chod cirkulace nad Evropou popsán prostřednictvím cirkulačních módů
 Radim Tolasz, Adam Valík (ČHMÚ): Možnosti využití klimatických měření v období 1851-1900 v Česku
 Milan Váňa (ČHMÚ): Projekt velké výzkumné infrastruktury ACTRIS-CZ
 Petr Zacharov (ÚFA AV ČR): FROST - silniční předpověď pro dálniční síť v ČR

Odborná diskuze valného shromáždění ČMeS: předávání informací a stanoviska ke kontroverzním či jinak aktuálním tématům

Monika Hrubalová (ČHMÚ): Jak komunikovat s veřejností a budovat v nich zájem a důvěru?
 Taťána Míková (Česká televize): Televizní předpovědi počasí v ČR i ve světě
 Michal Žák (KFA MFF UK): Změna klimatu v České televizi
 Pavel Lipina (ČHMÚ): Klimatologická ročenka 2020
 Miloslav Müller (ÚFA AV ČR): Historický vývoj meteorologických teorií a terminologie v českých zemích
 David Hanslian (ÚFA AV ČR): Vliv větrných elektráren na počasí a klima
 Diskuse

Odborná exkurze na observatoř kvality ovzduší ČHMÚ Tušimice

Doufejme, že podmínky příští rok umožní tuto Výroční konferenci uspořádat a že na ni najde cestu široké spektrum nejen členů ČMeS, ale i řada dalších odborníků či zájemců v kvalitě ovzduší, z meteorologie, klimatologie, hydrologie i dalších odvětví, kde se aspekty kvality ovzduší, počasí i klimatu a jeho změn uplatňují, ať již z pohledu možné aplikace těchto oborů či jejich služeb, což může pomoci navázat či rozvíjet zajímavé spolupráce mezi nejrůznějšími sektory.

Závěrem je třeba poznamenat, že na organizačních přípravách konference se výrazným způsobem podíleli zástupci ústecké pobočky ČHMÚ, kterým tak, byť se akce nakonec neuskutečnila, patří náš dík, především pak ing. Dáše Richterové, na které byla jistě nelehká finální komunikace o zrušení akce na místě. Budeme rádi, pokud je toto zrušení neodradí od eventuálního opakování pokusu, který by mohl jejich úsilí korunovat zajímavou a úspěšnou konferencí a místnímu zařízení alespoň částečně nahradit původně oznámenou akci.

Tomáš Halenka, Dáša Richterová

Odložené Valné shromáždění ČMeS

Nedílnou součástí výročních setkání ČMeS je již tradičně i Valné shromáždění ČMeS, které bylo letos svoláváno dle Stanov jako volební, i když víme, že vlastní volby probíhají v souladu se Stanovami již v pobočkách. Příprava letošního Valného shromáždění se zkomplikovala již na jaře, kdy se s ohledem na protiepidemická opatření nepodařilo uskutečnit volby funkcionářů a zástupců do hlavního výboru v hradecké pobočce, o čemž jsme informovali v minulém čísle Věstníku. Vzhledem k druhé vlně se pak nepodařilo

uskutečnit ani jejich odloženou schůzi, na které by k volbě došlo, což posléze nebyl takový problém vzhledem ke zrušení Výroční konference a tedy i k odložení našeho Valného shromáždění. Nakonec došlo koncem listopadu k uspořádání voleb v hradecké pobočce distančně s použitím e-mailové korespondence, což je nejen v duchu poslední úpravy Stanov, kterou jsme akceptovali rozhodování s použitím technických prostředků či per rollam, ale i v souladu se zákonem lex covid (zákon č. 191/2020 Sb.), kterým je rozhodování na dálku umožněno do konce roku v právnických osobách pašálně, tedy i spolkům, v současné době je v projednávání i novela, která to má umožnit až do konce června 2021, což je s ohledem na současný vývoj situace jasně potřebné.

Zde tedy přinášíme kompletní přehled funkcionářů jednotlivých poboček i zvolených zástupců do hlavního výboru. S ohledem na termín doplnění hradeckých zástupců se nám v předvánočním čase nepodařilo provést ustavující schůzi hlavního výboru, která zřejmě bude muset rovněž proběhnout distančně včetně volby funkcionářů, což vyžaduje jistou přípravu postupů zaručujících regulérnost těchto voleb. Lze předpokládat, že k tomu dojde v nejbližší době po svátcích.

Pobočka Brno:

předseda: Mgr. Petr Štěpánek, Ph.D.
 místopředseda: Dr. Gražyna Knozová
 tajemník: Mgr. Barbora Kněžínková
 zástupci do Hlavního výboru ČMeS: Mgr. Petr Štěpánek, Ph.D., Dr. Gražyna Knozová, Mgr. Barbora Kněžínková
 náhradník: Mgr. Pavel Zahradníček, Ph.D.,
 zástupce do revizní komise: Mgr. Jáchym Brzezina

Pobočka Hradec Králové:

předseda: Mgr. Stanislava Kliegrová, Ph.D.
 místopředseda: RNDr. Ladislav Metelka, Ph.D.
 tajemník: Mgr. Olga Halášová
 zástupci do Hlavního výboru ČMeS: Mgr. Stanislava Kliegrová, Ph.D., Mgr. Olga Halášová
 náhradník a zástupce do revizní komise: RNDr. Ladislav Metelka, Ph.D.

Pobočka Praha:

předseda: doc. RNDr. Tomáš Halenka, CSc.,
 místopředseda: RNDr. Pavel Sedlák, CSc.
 tajemník: Mgr. Stanislav Racko
 zástupci do Hlavního výboru ČMeS: doc. RNDr. Tomáš Halenka, CSc., RNDr. Taťána Míková, RNDr. Míloslav Müller
 náhradník: Mgr. Stanislav Racko
 zástupce do revizní komise: Ing. Jaromír Jež
 hospodář: RNDr. Lucie Pokorná, Ph.D.

Pobočka Ostrava:

předseda: Ing. Petr Tušil, Ph.D., MBA,
 místopředseda: RNDr. Vladimíra Volná,
 tajemník: Ing. Pavel Lipina
 členové: Mgr. Alena Kamínková, Jaroslav Chalupa
 zástupci do Hlavního výboru ČMeS: Ing. Petr Tušil, Ph.D., MBA, RNDr. Vladimíra Volná, Ing. Pavel Lipina,
 náhradník a zástupce do revizní komise: Mgr. Miroslav Řepka

Ale zpět k Valnému shromáždění, které má udělit absolutorium odstupujícímu výboru a vzít na vědomí nový Hlavní

výbor, to vše potvrzeno schváleným usnesením. To samozřejmě nelze odložit jako vlastní Výroční konferenci, takže to bude muset podobně proběhnout distančně, což si vyžádá také jistou přípravu a schválení toho postupu. Proběhnout by to mělo rovněž někdy po svátcích, samozřejmě také po ustavující schůzi nového Hlavního výboru. Základní schéma by mohlo fungovat následovně: k doručení lístků pro hlasování bude použita primárně mailová pošta (pokud člen má) nebo budou distribuovány jiným způsobem. Pokud se nesejdou do 14 dní odpovědi od více než poloviny všech členů, bude organizováno 2. kolo korespondenčního hlasování, ve kterém už bude rozhodovat nadpoloviční většina vrácených lístků. Postup bude ještě podrobně rozebrán v příslušné korespondenci a měl by se stát i součástí jednacího a volebního řádu Společnosti, když je tato možnost ve Stanovách zavedena. To bude jistě i jeden z úkolů pro nový Hlavní výbor.

Tomáš Halenka

Z činnosti poboček v 2. pololetí 2020

Podobně jako narušily okolnosti pandemie COVID-19 přednáškovou činnost v jarních termínech, byly v zásadě ze stejných důvodů znemožněny naše tradiční přednáškové cykly v podzimním období. V pražské pobočce jsme ještě stihli uspořádat první akci dne 29. září, kdy v přednášce doc. RNDr. Tomáše Halenky, CSc. „Projekt EC Horizon 2020 IS-ENES3 - Infrastructure for the European Network for Earth System Modelling“ zazněla i informace o podzimní škole pořádané v rámci projektu a možnosti přihlášení se na ni. V listopadu jsme na schůzi výboru ČMeS diskutovali možnost uspořádání nějaké on-line přednášky, abychom tuto možnost s ohledem na nejistý vývoj v nejbližším období vyzkoušeli. Pro tento pokus jsme vybrali tradičně relativně hodně navštěvované téma hodnocení meteorologických poměrů uplynulých období, které v pražské pobočce organizujeme již pravidelně a která byla v původním plánu pro tento podzim, a to přednášku Mgr. Michala Žáka, Ph.D. (KFA MFF UK, ČHMÚ) a Mgr. Pavla Zahradníčka, Ph.D. (ČHMÚ) „Návrat normálních teplot - aneb léto a podzim 2020 v Česku“, která se nakonec uskutečnila dne 14.12.2020 od 14.30 hod v režimu on-line semináře ve standardním prostředí Zoom, na které je na MFF UK licence. Přednášku navštívilo nějakých 23 účastníků, což je možná trochu za očekávaním, nicméně to není v této předvánoční době zas tak špatné. Mohu vás ujistit, že z přednášky existuje záznam, který se mi snad v dohledné době (až poleví tradiční předvánoční shon a čas výročních reportů) podaří dostat na web Společnosti, aby se někdy ve volném čase mohli podívat i další zájemci, kterým se to v daný termín nehodilo či se snad o tom nedozvěděli.

Výše uvedená zkušenost ukazuje, že v případě eventuálních problémů s omezujícími opatřeními v dalších obdobích máme způsob, kterým lze jednu z našich hlavních aktivit částečně zastoupit. Nemyslím si, že nahradit, podobně jako u výroční konference osobní setkání a diskuse po přednášce v kuloárech na různá související témata se v rámci on-line semináře nerozvinou a těžko se tak najdou nové synergie,

ale výhodou samozřejmě je, že si cestu k takovým přednáškám může najít více zájemců, zvláště pokud budou zaznamenávány a ukládány na webu Společnosti.

S tím souvisí i další posun, o kterém jsme již dlouho diskutovali, ale nenašli, alespoň ne všude, sílu k realizaci, protože to samozřejmě vyžaduje intenzivnější nasazení nějakého dobrovolníka, jehož hledání v každé pobočce můžeme tímto zahájit. Jde o záznam přednášek, probíhajících fyzicky, a jeho umístění na web Společnosti k dalšímu zhlédnutí eventuelními zájemci, ať už se nemohli na příslušný termín dostavit nebo napříč pobočkami. To vyžaduje rovněž i nějaké technické vybavení, které se nám ale podařilo pořídit v rámci prostředků z dotace RVS na činnost vědeckých společností, neboť v důsledku zrušení podstatné části přednášek v Praze nebyly utraceny příslušné částky plánované na pronájmy a na základě schválené žádosti jsme mohli tyto prostředky převést na nákup příslušného materiálu. Tak byly pořízeny pro každou pobočku bezdrátové klopové mikrofony a webkamery se stativy pro jejich instalaci. V tuto chvíli je to tedy pouze o iniciativě dobrovolníků, kteří se zabezpečení záznamu a jeho zpracování z přednášek na pobočkách ujmou.

Tomáš Halenka

Směřování ČMeS – průzkum 2020

Ve Věstníku č. 1 z léta 2020 jsme požádali členskou základnu o vyplnění dotazníku k získání zpětné vazby od členů, jak vnímají současný stav ve Společnosti a představy, kam by měla Společnost směřovat. Na dotazník odpovědělo 9 respondentů, kterým děkujeme za zpětnou vazbu. S ohledem na webové prostředí dotazníku bylo nutné uvést při odpovědi e-mailovou adresu, což nám samozřejmě umožňuje nadále s respondenty eventuálně pracovat, resp. požádat o konkrétní odpovědi. I případné zaslání odpovědi jinou elektronickou formou není anonymní, to by bylo možné pouze poštou, což je zase poněkud komplikované, a to i na zpracování. Neanonymních odpovědí si velmi vážíme.

Dotazník obsahoval 15 otázek. U většiny otázek bylo možné dopsat i další postřehy, které se nevešly do připravených odpovědí k výběru. Nutno podotknout, že i v rámci devíti odpovědí je spektrum odpovědí velmi široké a často se vyskytují i poněkud protichůdné názory. To je zvláště patrné u problematiky profesního charakteru a odborné struktury Společnosti, kdy někteří respondenti to vidí u otázky č. 1 jako překážku, zároveň ale v odpovědi ke směřování v otázce č. 10 by si představovali větší akcent na takový charakter Společnosti. V této samotné otázce panuje velká neshoda, 5 respondentů vidí směr k větší otevřenosti vůči amatérské meteorologii, 3 k většímu profesnímu akcentu. Je ovšem třeba poznamenat, že se tyto pohledy nemusí vzájemně vylučovat.

V tuto chvíli přikládáme souhrn odpovědí na jednotlivé otázky, podrobnějšímu zpracování se samozřejmě ještě budeme věnovat a nějakou podrobnější analýzu ještě jistě přineseme.

Otázka č. 1: *Co považujete za největší překážky ve fungování společnosti?*

aktivita členů – 8, věková struktura Společnosti - 4, odborná struktura - profesní akcent členství – 3, směry činnosti - 2, organizace Společnosti – 2, vedení Společnosti – 2

Otázka č. 2: *Co by zvýšilo Váš zájem o účast na výročním setkání Společnosti?*

změna formátu – 5, volba tématu – 5

Otázka č. 3: *Co by zvýšilo Váš zájem o prezentaci příspěvku na výročním setkání Společnosti?*

větší spektrum odborných témat – 6, změna formátu – 3, volba tématu – 3

Otázka č. 4: *Na výroční setkání jezdím*

často – 4, občas – 3, zřídka – 2

Otázka č. 5: *Na výročním setkání přednámám*

občas – 5, zřídka – 2, pravidelně – 1, nikdy – 1

Otázka č. 6: *Co by zvýšilo Váš zájem o účast na pobočkových přednáškách?*

široké spektrum odpovědí, témata přednášek – 3, více popularizační charakter akce – 3, odbornější charakter akce – 2 (jedna z odpovědí současně s více popularizačním charakterem akce), jiný termín – 2, změna formátu – 2, místo konání – 2

Otázka č. 7: *Co by zvýšilo Váš zájem o prezentaci příspěvku na pobočkových seminářích*

široké spektrum odpovědí, více popularizační charakter akce - účast veřejnosti – 3, místo konání – 2

Otázka č. 8: *Pobočkových přednášek se účastním*

zřídka – 6

Otázka č. 9: *Na pobočkových seminářích přednámám*

zřídka – 5, občas - 3

Otázka č. 10: *Kam by měla Společnost směřovat a jak?*

rozvoj vzdělávacích aktivit – 7, větší otevřenost k amatérské meteorologii – 5, organizace výročních setkání – 5, větší akcent na profesní charakter Společnosti - eventuální certifikace, profesionální stanoviska – 3

Otázka č. 11: *Rád/da bych se zapojil/la*

účast na přednáškách na pobočkách – 7, v přednáškách na výročních seminářích – 5, účast na výročních seminářích – 4, přednáškách v pobočkách – 3, rozvoji vzdělávacích aktivit – 3, v terminologické skupině - 3

Otázka č. 12: *Co vnímáte jako vyloženě pozitivní na činnosti Společnosti, na čem by měla stavět?*

aktivity terminologické skupiny - Meteorologický slovník – 8, výroční setkání – 6, informace členům a veřejnosti - web a sociální sítě – 6, vzdělávací aktivity – 6, panelové diskuse k aktuálním tématům – 5, kulaté stoly – 5, přednášková činnost v pobočkách - 3

Otázka č. 13: *Jak hodnotíte webové stránky Společnosti?*

webové stránky obsahují potřebné informace, ale potřebují vylepšit – 5

Otázka č. 14: *Web navštěvuji*

občas – 4, zřídka – 3

Otázka č. 15: *Víte, že máme i facebookovou stránku?*

ano – 4, ne – 5

V přehledu jsme uvedli pouze přednastavené odpovědi, u kterých se sešla více než jedna odpověď. Respondenti měli možnost uvést také další poznámky, závěrem rovněž i k tématům, na které se výše nedostalo. Uvádíme všechny tři příspěvky:

*****

Pokud to lze, tak "přítáhnout" do ČMeS již studenty zaměřené na meteorologii a příbuzné obory (i s možností "dočasného odpuštění" členského příspěvku).

Snad by se daly najít příklady u jiných odborných společností jak oživit naši Společnost - příkladem budiž třeba hodnotnými cenami odměňované nejlepší přednášky mladých vědců České aerosolové konference, kde je jeden den vyhrazen i přednáškám v angličtině; výměna zkušeností se zahraničními společnostmi; klidně se inspirovat zájmovými skupinami online hráčů atd.; na webu i soc. sítích bychom se měli prezentovat krátkými, ale perfektně připravenými popularizačními videi; mohli bychom mít sekci "bořičů mýtů"; diskusní fóra apod. (všechno je to samozřejmě náročné na čas a musí to dělat někdo zapálený...)

Počet členů a jejich účast na seminářích není to podstatné, důležitější je kvalita než kvantita. Byly v historii a asi i jsou společnosti (i komunity mimo vědeckou sféru) s malým počtem členů, ale fungující a smysluplné.

*****

Řada odpovědí i dodatečných námětů není úplně nová, mnohých problémů jsme si dlouhodobě vědomi, často ale chybí kapacita a samostatná iniciativa až zanícenost pro rozvinutí konkrétních nápadů. Doufejme, že se v příštích letech s vaší pomocí podaří některé výzvy uvést v život ke zvýšení spokojenosti a naplňování poslání naší Společnosti.

Pavel Lipina, Tomáš Halenka

EMS 2020 a 2021

Problémy organizace mezinárodních akcí v souvislosti s pandemií COVID-19 se samozřejmě nevyhnuly ani EMS. V pořadí již 20. výroční setkání EMS se mělo uskutečnit ve dnech 7.-11. září 2020 na Ekonomické univerzitě v Bratislavě, již tradičně jako Evropská konference pro aplikovanou meteorologii a klimatologii, která každoročně spojuje původní zaměření evropských konferencí aplikací v meteorologii a aplikované klimatologie. Bohužel, jak jsme informovali již v letním čísle Věstníku, celá akce byla s velkým předstihem zrušena, což se s ohledem na v září se rozvíjející druhou vlnu ukázalo jako dobré rozhodnutí. K tradičním setkáním nad pravidelnými tématy, podpoře výměny informací a myšlenek v meteorologické, klimatické a příbuzných komunitách, zprostředkování interakcí, integrace a propojení vědy, aplikací i jejich poskytovatelů a uživatelů tak nedošlo, i když původní téma konference "Europe and droughts: Hydrometeorological processes, forecasting and preparedness" se odrazilo v náhradní on-line variantě dvoudenního programu EMS DigitalMETDialogue. Ten se

uskutečnil ve dnech 8. a 9. září 2020 s hlavními sekcemi Open Science, Open Data, COVID-19 and Meteorology a Enabling the Weather Enterprise in Europe for the 21st century, na kterých přednesli řadu zajímavých přednášek významné osobnosti oboru, mj. i prezident WMO Gerhard Adrian. Další podrobnosti i záznamy z akce lze najít na <https://www.emetsoc.org/events/ems-digitalmetdialogue/>. Bez ohledu na to, že se akce fyzicky neuskutečnila byla možnost zaslat přihlášené příspěvky do tradičního sborníku, tedy speciálního vydání on-line open-access časopisu ASR „Applied Meteorology and Climatology Proceedings 2020: Contributions in the Pandemic Year“, kde ale v tuto chvíli již je po oficiální lhůtě k zaslání. Připomínám znovu, že je tento časopis indexován v databázi Scopus.

Další, 21. ročník je v současné době samozřejmě již připravován, měl by se dle původního plánu uskutečnit ve dnech 6.-10. září 2021 v Katalánsku, na University of Barcelona, opět jako společná Evropská konference pro aplikovanou meteorologii a klimatologii. Ústřední téma „Weather and climate research and services for the achievement of Sustainable Development Goals: a decade left for action“ dobře vystihuje současné zájmy nejen lokálních pořadatelů akce, ale i globální naléhavost problematiky udržitelného rozvoje a environmentálních změn. V přípravě zatím pokračují i hlavní programové bloky pozměněné struktury, výzva k zasílání námětů pro jednotlivé sekce již v minulých dnech uplynula, nicméně je třeba poznamenat, že v tuto chvíli s ohledem na vývoj pandemie ještě není jasné, jakým směrem se bude další příprava akce ubírat. Shromážďují se názory organizátorů jednotlivých tradičních sekcí a začátkem příštího roku se uskuteční jednání Rady EMS k finálnímu rozhodnutí, programový výbor zatím připravuje i koncept virtuální akce, aby vše bylo připraveno k tradičnímu otevření přijímání abstraktů v únoru 2021. Více podrobností a termínů na <http://www.ems2021.eu>.

Zároveň si ještě dovoluji vrátit se k připomínce fotografické soutěže, tedy **EMS Europhotometeo 2020**, jejíž výsledky byly vyhodnoceny i zveřejněny a vy si můžete prohlédnout nejen vítězné snímky, ale i celou galerii na <https://www.emetsoc.org/europhotometeo/album/europhoto-meteo-2020/>.

Tomáš Halenka

Věstník elektronicky

Jak všichni asi dobře víte, Věstník ČMeS již nějakou dobu zasiláme rovněž v elektronické podobě přes e-mail konference ČMeS, popř. na další e-mailové adresy. **Chcete se přidat k těm, kteří se již spokojují pouze s elektronickým doručením Věstníku, a šetřit tak papír a přírodu?** Prosím, pokud ještě dostáváte Věstník v tištěné papírové formě a stačila by vám pouze elektronická verze, kontaktujte tajemnici společnosti Mgr. Stanislavu Kliegrovou, Ph.D. (tel. 495705024, e-mail: stanislava.kliegrova@chmi.cz)

Za výbor ČMeS Tomáš Halenka

Další organizační záležitosti z ČMeS

Jako již tradičně v závěru roku vyzýváme členy Společnosti, kteří nemají splněnu základní členskou povinnost, tedy uhrazený členský příspěvek za r. 2020, eventuálně i zpětně za předchozí rok(y). **Prosíme tímto čtenáře, aby platili své členské příspěvky pravidelně na počátku roku bez dodatečných urgencí a upomínek. Děkujeme.** Situace s nedochvilností uhrazení příspěvků je o to méně pochopitelná, když výše členských poplatků je dlouhodobě neměnná a relativně nízká (300 Kč/rok), navíc pro studenty, rodiče na mateřské a penzisty je dále snížena na symbolických 100 Kč/rok. Opětovně bude nutno přikročit, v souladu se Stanovami i novým občanským zákoníkem, k aplikaci Čl. 7 o zániku členství (odst. 1., b).

Jak tedy platit včas členské příspěvky? Rozhodně nejlepší formou je bankovní převod na účet ČMeS číslo 1922595359/0800 v průběhu prvního čtvrtletí kalendářního roku. Vaši platbu stačí identifikovat vaším jménem ve zprávě pro příjemce (není potřeba variabilní symbol). Věříme, že většina z nás využívá nějakou formu elektronického bankovníctví. Zde lze velmi snadno nastavit trvalý příkaz

k úhradě s četností opakováním 1x ročně a takto se elegantně vyhnout situaci, kdy na úhradu příspěvků zapomenete. Pakliže z nějakých důvodů nemůžete platit příspěvky bankovním převodem a chcete platit složenkou, prosíme, přihlaste se nám a my vám složenku každý rok doručíme spolu s druhým číslem Věstníku. Předpokládáme však, že tuto formu budou volit spíše výjimečně zejména starší členové Společnosti. Konečně třetí možností je zaplatit členské příspěvky osobně některému z členů Výboru, který následně příspěvky vloží do pokladny nebo na účet ČMeS:

pobočka **Brno**: Mgr. Petr Štěpánek, Ph.D. (tel. 541421033, e-mail: petr.stepanek@chmi.cz)

pobočka **Hradec Králové**: Mgr. Stanislava Kliegrová, Ph.D. (tel. 495705024, e-mail: stanislava.kliegrova@chmi.cz)

pobočka **Ostrava**: Ing. Pavel Lipina (tel. 596900219, e-mail: pavel.lipina@chmi.cz)

pobočka **Praha**: doc. RNDr. Tomáš Halenka CSc. (tel. 221912514, e-mail: tomas.halenka@mff.cuni.cz)

hospodárka ČMeS: RNDr. Lucie Pokorná, Ph.D. (tel. 272 016 010, e-mail: pokorna@ufa.cas.cz)

JUBILANTI 2021

85 let

Michal Bařka doc. RNDr. DrSc.
Josef Dvořák RNDr.
Jan Pavlík RNDr. CSc.

80 let

Jan Munzar RNDr. CSc.

75 let

Jiří Jakubský Ing.
Zdeněk Mrkvica Ing.
Zdeněk Blažek RNDr. CSc.
Jan Bednář prof. RNDr. CSc.
Josef Keder RNDr. CSc.
Vladimír Kovář

70 let

Rudolf Brázdil prof. RNDr. CSc.
Lubomír Procházka RNDr.
Josef Šlezinger
Karel Vaniček RNDr. CSc.
Jaroslav Chalupa
Petr Pospíšil RNDr. CSc.
Arnošt Šír RNDr.

65 let

František Hudec Ing.
Zdeněk Šiftař RNDr.
Miroslav Škuthan RNDr.

60 let

Petr Dobrovolný doc. RNDr. CSc.
Ivana Záluská RNDr.
František Putala Ing.
Jan Sládeček RNDr.
Jiří Vašíček Ing.

55 let

Jan Macoun Mgr., Ph.D.

50 let

Kamil Láska
Stanislava Kliegrová, Mgr., Ph.D.
Petr Tušil, Ing., Ph.D., MBA

Všem jubilantům blahopřejeme, s přáním hodně štěstí, pevného zdraví a úspěchů v dalších letech.

* PF 2021 * PF 2021 * PF 2021 * PF 2021 * PF 2021 *

*Výbor České meteorologické společnosti
přeje členům a příznivcům Společnosti
příjemné a nerušené prožití vánočních svátků
a vše nejlepší do roku 2021*

* PF 2021 * PF 2021 * PF 2021 * PF 2021 * PF 2021 *